

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v četrtek, dne 20. julija 1933.

Štev. 81.

Podunavje

Ze nekaj let dela velika mednarodna politika na to, da bi podonavske države združila v gospodarsko enoto in s tem povečala njih gospodarsko silo. Pa kakor je izven vsakega dvoma, da bi podonavske države v resnici mogle tvoriti nekakšno gospodarsko enoto, tako so vsa ta prizadevanja ostala brezuspešna, ker so se pojavila nepremostljiva politična nasprotja.

Ta politična nasprotja izhajajo vedno iz ene in iste strani in ta nasprotja so glavni vzrok, če še ni prišlo in če še ne bo tako kmalu prišlo do konsolidacije gospodarstva v podonavskih državah. In zato je treba o teh nasprotjih enkrat odločno spre- govoriti in javno povedati kakšen je položaj, ker brez jasnosti tudi ni nobene prave rešitve.

S strani držav Male antante je bilo že večkrat z vso iskrenostjo ponujeno drugim podonavskim državam sodelovanje. A ta ponudba ni bila nikdar sprejeta niti ne s primeroma enako iskrenostjo, temveč se je vedno s političnim razlogom onemogo- čilo tudi le skromno gospodarsko sodelo- vanje. Ta politični razlog se ni vedno ena- ko glasil, temveč se je odeval zdaj v to, zdaj v ono obleko, vedno pa je bil njegov zadnji razlog eden in isti, to je zahteva po reviziji mirovni pogodbe.

To je ona točka, ki preprečuje vsak spo- razum, ki niti ne dopušča, da bi nastalo vsaj malo dobre volje za sporazum. Je pač tako, da oni, ki so nekaj vladali nad osvobojenimi nasledstvenimi državami, teh lepih časov kar nočejo in zato tudi ne mo- rejo pozabiti. Tako zelo so zaverovani v te čase, da niti ne čutijo, da so brez vsake pravice uživali delo drugih narodov, da so se jim polnile blagajne le zato, ker so mogli z nasiljem ovirati razvoj drugih na- rodov. Pravico, ki so si jo uzurpirali, so smatrali za sveto, ker so jo tako dolgo uživali. Ne morejo se povzpeti do te logi- ke, da bi bili veseli, ker so tako dolgo dobro živeli na račun drugih, one smatrajo za krivico, ker ne morejo več uživati dela drugih. V tej reakcionarni miselnosti je zadnji vzrok, da so vsa prizadevanja za gospodarsko sodelovanje podonavskih dr- žav brezuspešna in v tej reakcionarni mi- selnosti je tudi razlog, da ni še računati kmalu naboljšanje.

Ti junaki stare miselnosti kar ne mo- rejo razumeti človeškega napredka. Stari fevdalci so se pod udarci francoske revo- lucije končno udali v to, da ima tudi naj- bolj priprost kmet svoje človeške pravice in da ima vsak človek pravico do sadov svojega dela. Niso pa se še izpametovali ti reakcionarni voditelji nekaterih narodov niti pod strašnimi udarci svetovne vojne, da ima tudi vsak narod pravico do sadov svojega dela. A ti narodi nimajo le te pr- vice, temveč tudi to moč, da branijo svojo pravico in zato ne more zahteva teh ju- nakov stare miselnosti nikdar postati res- nica.

Ne posamezniki, ne narodi nočejo biti sluge drugih in dokler ne bodo te resnice spoznali oni, ki sanjajo o reviziji mirov- nih pogodb, da bi zopet mogli vihteti svojo moč nad drugimi, tako dolgo tudi ne bo mogoč noben pravi sporazum. Na tem na- sprotnju nad svobodnimi narodi in njih nekdanjimi tlačitelji se razbija vsak spo- razum in se mora razbiti, ker se zgodovi- na človeštva ne razvija nazaj, temveč na- prej. Z anahronističnimi željami ni mogoče doseči uspehov v politiki.

Treba je vse to enkrat že odločno po- vedati, ker pri velikih narodih se dosti- krat skuša iz napačne sentimentalnosti na- slikati te bivše tlačitelje kot preganjane ovce, ki jim je treba pomagati. Na drugi strani pa bi se komaj osvobodjene narode hotelo prikazati kot one zle sile, ki ne kažejo nobene dobre volje, ki ovirajo spo- razum.

A resnica je baš nasprotno! Če kdo, po- tem so za vsak sporazum narodi, ki so

združeni v Mali antanti. Seveda pa ne za to suženjsko ceno, da bi zopet bila v ne- varnosti njih svoboda in da bi delali za druge. Za to ceno pač ni mogoč noben sporazum. Dobro bi bilo, da bi tudi na zapadu že enkrat spoznali, kateri reakcio-

narci so vedno ovira za gospodarsko ob- novo Podonavja in da bi temu spoznanju primerno prilagodili tudi svoje postopa- nje. Potem bo menda le konec nepotreb- nega favoriziranja nekaterih držav srednje Evrope.

In zakaj ne tudi pri nas? V Nemčiji imenovan gospodarski svet

Nemška vlada je ustanovila generalni gospodarski svet, čegar naloga je, da za delo vlade izkoristi izkušnje iz praktič- nega gospodarskega življenja. Člani tega novega gospodarskega sveta bodo sveto- valci vlade v vseh gospodarskih vpraša- njih, da se s tem prepreči vsi gospo- darstvu škodljivi ukrepi in zakoni. Hitler je tudi že imenoval novi gospodarski svet in se njegovi člani izključno samo prak- tični gospodarji. Tako so med drugimi imenovani v gospodarski svet: Krupp, Bohlen, Siemens, Thyssen ter vsi vodilni bančniki.

Ko poročamo o novem gospodarskem svetu Nemčije, se nehoti postavlja vpra- šanje, zakaj ne moremo dobiti takšen go- spodarski svet tudi mi, ko je vendar že zakon o gospodarskem svetu uzakonjen. Tem bolj čudno je, če imajo takšen gospo- darski svet že v Nemčiji, kjer prav gotovo ne vladajo režim, ki bi bil le količikaj ob- ziren. S kruto roko pritiskajo hitlerjevci vsakega svojega nasprotnika in ne trpe niti najmanjše opozicije. Kljub temu pa so se pred gospodarstvom ustavili in pri- znavajo, da ima gospodarstvo svoje po- sebne interese, ki jih brez škode za celoto ne sme nihče prezirati. In hitlerjevci, ki se neprestano bahajo, da znajo vse, ki v vsakem vprašanju razsojajo naravnost z diktatorsko gesto, so z ustanovitvijo go- spodarskega sveta naravnost priznali, da bi se tudi oni mogli motiti v gospodar- skih vprašanjih in zato so imenovali sve- tovalce, ki naj preprečijo, da bi izšel ka- kršenkoli gospodarstvu škodljiv ukrep vla- de. S tem pa so se tudi v veliki meri oprostili odgovornosti, če ne bi gospodar- sko življenje Nemčije napredovalo v tej meri, kakor bi bilo želeli. Kajti odgovor- nost za razvoj gospodarstva pade odslej tudi na člane gospodarskega sveta.

Pri nas, kjer ni nobene stranke, ki bi tako nasilno postopala kakor postopajo hitlerjevci, je tem manj razloga, da ne bi imeli svoj gospodarski svet. V nobenem

ozirom ne more ta gospodarski svet poli- tično škodovati, pač pa le ogromno kori- stiti vsemu prebivalstvu, prav posebno pa tudi vladi, ki bi mogla s sodelovanjem go- spodarskih ljudi z največjim uspehom de- lati zaboljšanje gospodarskega stanja.

Treba vendar upoštevati, da smo mlada država, ki nima niti primeroma teh izku- šenj, ko Nemčija, da je poleg tega živela deset in desetletja skoraj vsaka naša po- krajina v drugem gospodarskem sistemu, da je vsled tega pri nas gospodarski pro- blem še posebno težaven. Vrh tega pa nas čaka nujna dolžnost, da z investicija- mi oživimo vse narodno gospodarstvo, a da te investicije izvedemo po do podrob- nosti izdelanem načrtu, da bo donos teh investicij čim večji. Smo narod brez veli- kih kapitalov in zato moramo tem bolj gledati na vsak izdatek in zato je tem bolj potrebno, da pride do ozkega sodelovanja med gospodarskimi ljudmi in vlado.

In kakor v Nemčiji, tako bo tudi pri nas, če se bo upoštevalo delo gospodarskega sveta, zmanjšalo odgovornost vlade, ker bo odgovornost padla na naše gospodarske ljudi. Ti radi prevzemajo to breme odgo- vornosti, ker je njih volja dobro služiti narodu in storiti vse, kar je le v njih moči, da bo naše gospodarstvo čim bolj na- predovalo. Zato smo tudi trdno prepričani, da bi gospodarski svet bistveno pripomo- gel, da bi se kriza zaupanja nehala. Že samo vsled tega je sklicanje gospodarske- ga sveta nujno. Pa tudi z ozirom na prin- cip delitve dela. Niso vsi ljudje politiki, nimajo vsi smisla za politično delo, pač pa za gospodarsko delo. Zakaj se ne bi tem ljudem omogočilo, da na svoj način de- lajo za javnost, zakaj ne bi poklicali ljudi na mesta, na katerih bi mogli postaviti ce- lega moža.

Gospodarski svet je treba sklicati in njegovo delo se mora pričeti čim prej. Naj sledi imenovanju nemškega gospodar- skega sveta še imenovanje našega gospo- darskega sveta!

Za svobodno trgovino z žitom Nobenega žitnega režima več!

Dne 1. julija je bila v poljedelskem ministrstvu konferenca, katere so se udeležili zastopniki poljedelstva, mlin- ske industrije in nekateri trgovci, dočim niso bile povabljene vse zbornice. Na tej konferenci se je med drugim obravna- valo tudi vprašanje minimaliziranja žit- nih cen, nadalje o plasiranju našega ži- ta na tujih trgih in o eventualni inter- venciji države. Konferenca je sklenila, da naj država v dosego boljših cen in- tervenira na trgu.

Zastopniki mlinске industrije so po vsej pravici odločno nastopili proti temu sklepu in poudarili, da so bile takšne intervencije v zadnjih treh letih samo v splošno škodo. Zastopniki mlinске indu- strije so zato zahtevali, da se dovoli po- polnoma svobodna trgovina z žitom in da se neha z vsakim eksperimentira- njem, kar so dejansko vse intervencije države na žitnem trgu.

Ni sicer še znano, če bo vlada tudi osvojila sklepe konference, vendar pa je z ozirom na prejšnje žalostne izkušnje računati tudi s to možnostjo, zlasti še, ker je znano, da bi nekateri še enkrat radi doživeli one lepe čase žitnega reži-

ma, ko so na škodo države in kmeta za- služili milijone.

Zato moramo z vso odločnostjo nasto- piti proti vsakemu poskusu, da bi se znova uvedel žitni režim v kakršnikoli obliki. Vlada naj svobodna žitna trгови- na, kajti svobodna trgovina še najprej omogoči dobre cene in obvaruje državo pred izgubo.

Prav tako odločno pa je treba nasto- piti tudi proti minimalizaciji cen. Zlasti Slovenija mora proti določitvi minimal- nih cen nastopiti z vso odločnostjo, prav tako pa tudi vse druge pasivne banovi- ne. Če se izvede minimalizacija cen in prisili prebivalstvo, da kupuje žito po določeni višji ceni, kakor pa bi bila ob svobodni trgovini, potem so s tem udar- jeni ravno najbolj revni sloji. V Trbov- ljah in tudi drugod pa je danes zaslužek že tako minimalen, da delavci nimajo več dovolj sredstev, da bi mogli dostoj- no preživeti sebe in svojo rodbino. Če bi morali sedaj še dražje plačevati kruh, ki je osnova vse prehrane, potem bi bila resna nevarnost, da bi bil njih obstanek ogrožen. Že samo iz tega socialnega vi- dika, ki pa je danes že odločen, je zato

vsaka minimalizacija žitnih cen nedo- pustna.

Pa tudi iz državnih ozirov. Minimali- zacija cen bi bila izvedljiva le z državno podporo in z njeno intervencijo. Za uspešno intervencijo bi bil potreben iz- vezban upravni aparat, ki ga ni mogoče kar čez noč ustvariti. Poleg tega pa je potreben tudi velik kapital, ki ga država nima. Vse dosedanje izkušnje dokazuje- jo, da so se doslej ponesrečili še vsi po- izkusi, da bi država direktno vplivala na zasebno gospodarstvo. Vsak tak po- izkus se je končal s polomom. To je zla- sti dokazal žitni režim, ki ga še danes plačuje prebivalstvo v obliki skupnega davka na moko in ki ga bo še dolgo plačevalo, predno bodo pokrili vse sto- milijonske izgube žitnega režima.

A tudi zavoljo kmečkega gospodarstva samega je minimalizacija cen napačna. Kmetško gospodarstvo pride v nered, če ne dobi kmet takoj v jeseni za svoje pridelke tudi gotov denar. Samo z goto- vim denarjem more kmet poravnati brez izgube vse svoje obveznosti, nikdar pa ne z boni, ki jih je spekulacija še vedno razvrednotila. Ker pa država nima de- narja, bi morala, če bi intervenirala, plačevati zopet z boni, kar bi znova pri- vedlo do tega, da bi se moralo kmeto- valca zopet zaščititi z zakonom. Nujna posledica tega bi bila še večja desorga- nizacija našega denarnega trga.

Končno pa je tudi v interesu našega izvoza, da je žitna trgovina prosta. Eks- perimentiranje s cenami mora nujno povzročiti negotovost na trgu in nastala bi nevarnost, da se tujina ne bi zani- mala za naše žito iz strahu pred nego- tovim položajem na trgu, pa tudi iz ne- zaupanja do državne intervencije same. Moglo bi se tako zgoditi, da bi namera- vana pomoč kmetovalcu bila ravno zanj v največjo škodo. Vrh tega pa je še ne- varnost, da ne bi mogli plasirati svojega žita na tuje trge in to zaradi nekaterih posameznikov, ki nepravilno pojmujejo državno intervencijo.

Socialni razlogi, ozirom na državno bla- gajno, interesi našega izvoza in korist kmetovalca, vse to govori za svobodno trgovino žita in proti vsaki uvedbi ka- kršnegakoli žitnega režima. Vse to pa tudi odločno govori proti vsaki minima- lizaciji cen in za popolno prostost na žitnem trgu. Upamo zato, da bo tudi vla- da vse te razloge upoštevala in se iz- rekla za svobodno žitno trgovino. To upamo tem bolj, ker so v vladi možje, ki so že z uspehom nastopili proti žit- nemu režimu, ker so spoznali vse nje- gove slabe posledice.

Večje plače in krajši de- lavrnik v Ameriki

Roosevelt je trdno odločen, da od svo- jega načrta za obnovo ameriškega gospo- darstva ne odstopi niti za ped. Da zmanj- ša brezposelnost, je sklenil znižati delav- no dobo in na njegovo pobudo bo začel sedaj urad za industrijsko obnovo veliko akcijo, da podjetja znižajo delovni čas. Največja podjetja so na znižanje delovnega časa že pristala in tako bo v premogovni industriji vpeljan 40 urnik. V nekaterih podjetjih pa se bo delalo celo samo 35 ur na teden.

Da pa se tudi poveča kupna moč ameri- škega ljudstva, zahteva Roosevelt, da se obenem z znižanjem delovnega časa, zvi- šajo meзде. Tudi to se bo zgodilo in pre- mogovna industrija je že sklenila, da bodo znašale pri njej minimalne meзде 15 do- larjev. Enako bodo sklenile tudi še druge industrije. Na vsak način pa v Ameriki ne bo znašala minimalna meзда nikjer pod 13 dolarjev na teden (850 Din).

Roosevelt je nadalje prepovedal vsako zaposlitev mladoletnikov v tvornicah in tudi žensko delo bo omejeno.

„V zadružni krčmi točijo...“

Te krasne, od zadružne zavesti kar prepojene besede, čitamo kot oglas v zadnji številki »Našega glasca«.

»V zadružni krčmi se točijo...« Na vse zadnje res ni razloga, zakaj si zadrugarji ne bi ustanovili tudi svojo krčmo, zakaj ne bi poizkusili vse, da pridejo ceneje do pijače. Danes je pač stiska in trda za denar, da je tudi še najbolj ceneno vino predrago. In zakaj se potem v tej zadružni krčmi ne bi dobilo tudi kaj za pod zobe? Vsak si pač pomaga, kakor more in zna in zato ni kaj reči, če se zberejo ljudje in ustanove zadrugo, da bodo imeli svojo krčmo! Cilj je sicer nad vse materijalen in niti kot takšen ne posebno visok, toda pravice do zadružne krčme res ni mogoče oporekati nobenemu zadrugarju.

Toda! Po kakšni pravici pa pridejo ti ustanovitelj zadrugne krčme do tega, da se jim poklanjajo privilegiji zato, da bodo cenejše pili! S kakšnimi razlogi pa se morejo utemeljiti privilegiji za cenejše pitje! Na to vprašanje pa ni mogoč prav noben odgovor, ter mora človek kar ostrmeti, da je kaj takega sploh mogoče.

Razumemo, če se pomaga z olajšavami kmetovalcem, ki si ustanove zadrugo, da morejo izdelovati sir, ker se s tem zviša njih pridobitna moč. Razumemo, če se dovolijo olajšave živinorejcem, ki ustanove zadrugo, da si nakupijo plemensko živino, ker se s tem poveča njih pridobitna moč. Razumemo, če se dajo privilegiji drugim zadrugam, ki imajo namen, da povečajo pridobitno moč svojih članov, vse to razumemo in čeprav je težava z denarjem, ne oporekamo, če se v takšne namene dajejo privilegiji.

Toda na kakšni podlagi in iz kakšnih razlogov za zadružne krčme!

Naj se nam ne govori, da je že sam naslov zadruga tako imeniten, da upravičuje

do privilegijev. Ne zaradi imena imajo zadrugne svoje privilegije, temveč zaradi njih dela! In zadrugne, ki nimajo nobene zveze z zadružno mislijo, ki nimajo prav nobene pomena za splošnost, takšne zadrugne tudi nimajo prav nobene pravice do privilegijev. Vendar ne bo nihče trdil, da je v interesu splošnosti, če se vsa dežela preplavi z zadružnimi krčmami, da se bo tem več pilo. Kaj naj bo namen zadrug propaganda za pitje!

Privilegiji za pitje! V resnici, tu se vse neha! Kakor da bi bili pri nas v nevarnosti, da bi se premalo pilo, kakor da bi bilo našim ljudem še dopovedovati, da morajo piti, kakor da se ne bi že preveč pilo!

Adria prasek je boljši

Zadružne krčme, to je tako silen argument proti privilegijem zadrug in tako jasno zlorabljanje teh privilegijev, da bi zadrugne same morale nastopiti proti tem krčmam, kajti te krčme kompromitirajo zadružno misel v tej meri, da mora človek zadovorniti nad vsem zadružništvom. Nujno potrebno je zato, da se izvede revizija zadrug in da se ločijo prave zadrugne od nepravilnih. Pravim naj bodo ohranjeni njih privilegiji, nepravim pa brez oklevanja odvzeti. In kar presenetilo bo, kako hitro bodo vse te nepravice zadrugne prenehale, ker jih ni rodila potreba, temveč špekulacija na privilegije zadrug. Tej špekulaciji pa je treba napraviti konec že v interesu našega, sicer zdravega zadružništva.

Zadružne krčme so madež na lepem slovesu našega zadružništva in ta madež naj izgine.

Tudi delodajalec more imeti prav!

Iz industrijskih krogov smo prejeli dopis, ki zasluži vse upoštevanje. Zaradi znanja in že večkrat po vsej pravici grajana animoznosti proti industriji in industrijalcem se je v javnosti razvilo razpoloženje, da se vsak spor med delodajalcem in delojemalcem presoja le z vidika delojemalca. To razpoloženje se dostikrat opaža tudi pri delavskih sodiščih in industrijalci so dobili vtis, da je njih stvar vedno že v naprej izgubljena, pa naj navajajo kakršnekoli argumente.

To se zlasti vidi pri zahtevah po plačilu nadur. Dostikrat se stavijo te zahteve po več letih, ko je že skoraj čisto nemogoče ugotoviti, če so te nadure tudi v resnici bile ali ne. Če pride zaradi teh nadur do procesa, potem je podjetnik skoraj čisto gotovo izgubljen, ker ne more pozitivno dokazati, da teh nadur ni bilo, dočim se toženci stranki iz razlogov, ki jih tu ne bomo niti omenjali, ta dokaz navadno posređi. Brez dejanske krivde mora tako podjetnik dostikrat plačati velike vsote in to tudi za več let nazaj, ko so že vsi računi zaključeni.

Ne da bi načelno ugovarjali, da se morajo plačevati nadure, je pa vendar treba zahtevati, da se določijo roki, v katerih morajo biti zahteve po plačilu nadur prijavljene. V mnogih državah takšna določila tudi že obstoje in tako obstoji v Avstriji naredba, ki se glede pekovskih pomočnikov glasi tako-le:

»Zahteve za doplačilo za nočno delo, nedeljsko delo in nadure propadejo, če niso prijavljene v teku treh mesecev.«

Mislimo, da je ta zahteva povsem pravilna ter tudi ne v škodo delojemalcev, ki pač nimajo interesa, da bi zahteve po pla-

čilu nadur prijavljali šele čez nekaj let, mesto da bi jih prijavili takoj. Mnogo manj preprijo in slabe volje bo, če se vse takšne zahteve prijavljajo v gotovem roku. Zato treba vse te zahteve terminirati.

Pri tej priliki pa bi omenili še neko sodno razsodbo, ki kaže, da v drugih državah sodišča upoštevajo tudi interes delodajalca in ga ne obsojajo kar a priori.

Pred delavskim sodiščem v Münsteru se je razpravljalo o tožbi nekega slaščičarskega pomočnika, ki je zahteval, da mu mora plačati njegov delodajalec — pri katerem je bil pet let v službi — za nadurno delo v času od 1. I. 1931 do 21. III. 1933, ko je bil odpuščen iz službe, nič manj ko 2.159 mark (skoraj 40.000 Din). Pomočnik je pred sodiščem izjavil, da je imel povprečno na dan 3 in pol nadur, v nedeljah pa tudi več. Poleg hrane in stanovanja je prejemal od mojstra na teden čistih 19 mark (skoraj 380 Din). Toženi slaščičar se je branil plačati toženi znesek in naglašal, da je bil pomočnik pri njem 5 let v službi in da je dobro vedel, da posel zahteva čezurno delo. V vseh teh petih letih ni nikdar zahteval odškodnine za nadurno delo in zato on s tem izdatkom tudi ni računat.

Sodišče je nato zaslišalo priče tako iz vrst delojemalcev kot tudi delodajalcev. Iz izpovedb priče je bilo ugotovljeno, da dobe v Münsteru za osemurno delo pomočniki v tretjem letu službe poleg hrane in stanovanja še 10 mark tedensko. Sodišče je zato po daljšem posvetovanju sklenilo, da je bila plača v višini 19 mark tedensko poleg hrane in stanovanja dovolj velika tudi za nadurno delo in je tožbo pomočnika zavrnilo.

ljudem denar popolnoma. Pri Narodni banki seveda niso prav nič jezni na te ne-
previdne hranitelje denarja doma, ker več-
jega dobrotnika sploh ne bi mogla najti
Narodna banka, kakor bi bil tisti, ki bi
požgal kar vse njene bankovce. Kar hi-
poma bi jo rešil vsega njenega dolga.

Ti neprevidni hranitelji bankovcev doma so zato samo dobrotniki Narodne banke, čeprav neprostovoljni, toda vseeno dobrotniki. In ti ljudje znosijo Narodni banki mnogo več denarja, kakor se splošno misli, ker ne samo pri požarih, temveč tudi pri drugih nesrečah se uniči mnogo ban-

kovcev. Koliko bankovcev so že požrle živali!

A kljub temu se ljudje ne spametujejo in tišče denar doma. Saj ne rečemo, da bi z ozirom na današnje čase, kar sproti vse vlagali v denarne zavode, toda denar doma, to je vedna nevarnost. Pameten človek pa se nevarnosti izogiba in ne drži vsega denarja doma. Kljub vsemu je denar v hranilnici še vedno bolj varen ko v nogavicah, neglede na to, da je danes tudi že mogoče naložiti denar tako, da ga je mogoče vsak hip dvigniti.

Ti neprostovoljni dobrotniki Narodne banke niso baš znak njih visoke kulturne stopnje in zato bi morali gledati na to, da čim prej izginejo, čeprav bi Narodni banki prav iskreno privoščili dobiček, ki ga ima od njih. Toda dejansko se s tem uničevanjem bankovcev zapravlja ljudsko premoženje in zato treba gledati, da se to zapravljanje neha. Manj nezaupanja do denarnih zavodov, več nezaupanja pa do nogavice in ljudje bodo obvarovani nesreče, da bi kar na lepem izgubili ves svoj denar. Ni nihče tako bogat, da bi mogel biti dobrotnik Narodne banke!

Pomudbe, poupraševanja

Dunajska tvrdka Erwin Betha, Dunaj IX., Altmuttergasse 3, se zanima za naša podjetja, ki izdelujejo sode za pivo. Tvrdka potrebuje 30.000 sodov za Ameriko. Sodi morajo biti iz bele hrastovine, okovani z železnim obročem in imeti 31 galonov prostornine. (En galon je 3.786 litra.) Interesenti naj se obrnejo naravnost na dunajsko tvrdko.

Adria prasek je boljši

Svobodne paroplovne družbe proti državnim subvencijam

Zveza svobodne sredozemske plovbe je izdala to-le izjavo:

Konferenca subvencioniranih paroplovnih družb, ki je bila v Splitu, nas sili, da odgovorimo na njo. Dočim s pravico zahtevajo nekatere družbe, ki vzdržujejo redno poštno in potniško službo v Jadranskem morju, da se jim izplačuje dogovorjena subvencija, je čisto neupravičeno, da zahtevajo nekatere druge družbe, da se jim izplačuje dogovorjena subvencija, ki ni v skladu z našimi gospodarskimi interesi in našo trgovsko ekspanzijo. Časi so se v tej meri spremenili, da nekatere proge nimajo več smisla. Naša svobodna paroplovna zveza prevozi letno okoli 450.000 edinic tovarov, bilo kubičnih metrov lesa, bilo cementa. Enkrat za vselej je treba opustiti mnenje, češ, da so za blago, kakor les in cement, potrebne redne zveze, ker je čisto vseeno, če se to blago natovori par dni prej ali kasneje in če pride v namembni kraj par dni prej ali kasneje. Zato niso potrebne subvencije, ki gredo v milijone. To dokazujejo tudi zaplenjeni parniki, ki so prišli v finančne težave baš zato, ker niso mogli vzdržati konkurence. Že leta 1931. smo opozorili odločujoče kroge na posledice subvencioniranja. Čas je delal za nas in dokazano je sedaj, da je mogoče delati tudi brez subvencije, ker smo mi rešili našo zastavo na Sredozemskem morju, in sicer brez vsake subvencije.

Adria prasek je boljši

ITALIJANSKE IN FRANCOŠKE SUBVENCije PAROPLOVNIM DRUŽBAM

Za leto 1933/34 bo izplačala italijanska vlada paroplovnim družbam 331 milijonov lir subvencije. Minister Ciani utemeljuje to veliko subvencijo s tem, da je Italija vsa obdana od morja in mora zato skrbeti za svoje paroplovne družbe. Ne more dopustiti italijanska vlada, da bi bila Italija odvisna od tuje trgovinske mornarice.

Francoska vlada je pristala na to, da plača Compagnie Général Transatlantique letno subvencijo v višini 150 milijonov frankov. Vlada se je obvezala, da bo izplačevala to subvencijo skozi 14 let. Poleg tega je jamčila vlada družbi posojilo v višini 150 milijonov frankov. Novi parnik družbe »Normandie« bo veljal 800 milijonov frankov, stroški za njegovo vzdrževanje pa bodo znašali 50 milijonov na leto.

Po svetu

Nj. Vel. kralj je pomilostil Jurija Rukavina, ki je bil v prvem liškem procesu obsojen na smrt.

Narodna skupščina je sklicana za pomlad, dne 24. t. m.

Banska uprava Dravske banovine je povedala do preklica sprejemanje novih članov onim gradbenim in kreditnim društvom, ki dovoljujejo svojim članom tudi brezobrestna posojila, a poslujejo brez kapitalnega kritja. Vse te zadrugne bodo znova pregledane in potem se odloči o njih nadaljnjem poslovanju.

Zastopniki zasebnih nameščencev so zaprosili notranjega ministra, da jim dovolijo ustanovitev nove stranke, ki naj bi se imenovala »Stranka delovnega ljudstva«. Znani propagator etičnega pokreta Vidmar pa namerava baje ustanoviti »etično stranko«.

Herriot je bil povabljen od sovjetske vlade v Rusijo. Herriot se bo povabilu odzval in odpotuje koncem avgusta v Rusijo.

Na kongresu franc. socialistične stranke je prišlo do popolnega razkola med desničarji in levico. Desničarji so ostali v veliki manjšini in so demonstrativno zapustili kongres. Nekateri le še upajo, da pride do sprave med obema skupinama.

Minister Beneš je izjavil, da se nahaja mo že v zadnji fazi uničujoče svetovne gospodarske krize.

Predsednik razorožitvene konferenc Henderson je prišel v Berlin, kjer je konferiral z zun. ministrom Neurathom in vojnim ministrom Blombergom, da zagotovijo ugoden potek razorožitvene konferenc. Henderson je optimističen, Nemčija pa s medtem spreminjanjem v en sam vojaški tabor, kakor je izjavil posebni dopisnik »Daily Telegrapha«, ki je pred dnevi potoval Nemčijo.

Prva naloga pakta štirih je, da doseže uspešen potek razorožitvene konferenc. Druga njegova naloga je, da uredi gospodarska vprašanja Evrope in tretja njegova naloga je, da doseže francosko-italijansko zblizanje. Tako je razložil pomen četvernega pakta veleposlanik de Jouvenel.

»Times« pa piše, da je tožičko četvernega pakta v francosko-italijanskem sporazumu, vsled katerega se bo zmanjšala tudi napetost med Italijo in Jugoslavijo. Ker pa ima Italija dobre zveze z Avstrijo in Madžarsko, bo pakt omogočil tudi konstruktivno srednje-evropsko politiko.

Španska vlada je sklenila, da prizna sovjetsko Rusijo in da obnovi z njo diplomatske stike.

Morilecma Rathenaua so odkrili hitlerjevci s sodelovanjem državnih oblasti spominsko ploščo, na kateri proslavljajo morilca kot junaka, ki sta delovala »za veliko domovine«.

Nemško-avstrijska meja je na obeh straneh močno zastražena in skoraj vsak osební promet ustavljen. Na mnogih mestih je prišlo do napadov na stražnike in je bilo tudi že nekaj avstrijskih stražnikov ubitih.

Tudi prej zelo živahni obmejni promet ob češkoslovaško-nemški meji se je čisto nehal. Vlaki so čisto prazni, vsako prekočenje meje je za nemške državljane združeno z velikimi nevarnostmi, ker preganjajo hitlerjevci vsakogar, ki prestopi mejo. Mnogi ne morejo vsled tega niti na delo.

Nemški parlament so zažgali hitlerjevci sami, kakor dokazuje v Pragi izhajajoča »Die neue Weltbühne« na podlagi izjav bivšega predsednika nemških nacionalnih poslancev Oberfohrna, ki je plačal svoje poročilo s smrtjo. Isto je ugotovila tudi mednarodna preiskovalna komisija pod predsedstvom Einsteina.

Bivši nemški poslanec dr. Schäfer je bil na nepojasnen način umorjen. Svoje dni je bil član narodno socialistične stranke, ki je bil pozneje zaradi nekih svojih odkritij iz stranke izključen.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« je povedal minister Göring za tri mesece, ker je list zapisal, da je italijanski minister Balbo krščen žid.

Nova vojaška zarota je bila odkrita v Grčiji. Več višjih oficirjev je bilo aretiranih.

Pod vplivom Gandhija je indijski nacionalni kongres sprejnil svoj sklep o opustitvi pasivnega odpora proti Angliji in se bo torej ta odpor zopet nadaljeval.

Motorizacija armade bodo izvedli Združenih državah Sev. Amerike. Zaenkrat je v ta namen določenih 50 milijonov dolarjev.

Neprostovoljni dobrotniki Nar. banke

Onim, ki hranijo denar doma

V vasi Rudopolje je nenadoma nastal požar in zajel tudi hišo vaškega kovača. V splošni zmedbi so pozabili domačini na listnico kovača, v kateri je bilo 100 jurjev. Vseh stotisoč dinarjev je s tem pogorelo.

Skoraj pri vseh požarih, in v zadnjem času jih je le preveč, pogori tudi nekaj doma shranjenega denarja. Včasih se ljudem še posređi, da rešijo vsaj ožgane bankovce, ki jih potem prinesejo Narodni banki, ki jih tudi zamenja proti malenkostni odškodnini, če se le še količkaj da dognati, da je bil bankovec pravičen. A dostikrat to ni več mogoče in tako propade

Denarstvo

STANJE NARODNE BANKE

Po zadnjem izkazu Narodne banke z dne 15. VII. so se v preteklem tednu izvršile te spremembe (vse v milijonih dinarjev):

Kovinska in devizna podloga se je povečala za 2.16 na 1.901.5 in sicer se je povečala zlata za 0.016 na 1.797.2, devize za 2.37, dočim so se valute znižale za 0.22. Devize, ki ne spadajo v podlogo so se povečale za 2.29 na 44.5.

Vsota kovanega denarja se je zmanjšala za 2.15.

Posojila so zopet padla. Eskontna so se zmanjšala za 6.8 na 1.936, lombardna pa za 0.49 na 317.2, skupno torej za 7.3 na 2.253.3.

Bivši predjudimi državci so se dvignili za 0.2 na 1.815.1; razne aktive pa so se zmanjšale za 2.2 na 114.2.

Število bankovcev v obtoku se je zmanjšalo za 57.1 na 4.314.4, zato pa so se povečale obveznosti na pokaz 59.3 na 1.061.4.

Obveze z rokom so se zmanjšale za 11.3 na 1.298, razne pasive pa so se povečale za 2.08 na 328.3.

Skupno zlato in devizno kritje se je povečalo od 35.34% na 35.37%, samo zlato pa se je zmanjšalo od 33.44% na 33.43%.

Obrestna mera je ostala neizpremenjena.

*

Zlata zaloga Francoske banke se je zopet povečala v zadnjem tednu, in sicer za 21 milijonov frankov in znaša sedaj 81.264 milijonov. Zlato kritje je naraslo od 77.8% na 78.13%.

Južno-ameriška proizvodnja zlata je v maju in juniju padla za 15.000 unc.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemlno snazi obleke,

klobuke itd. Skrobl

in svetilolika srajce, ovratnike in manšete.

Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

Zunanja trgovina

KOMPENZACIJSKA POGAJANJA MED RUSIJO IN ČESKOSLOVAŠKO

Društvo za zunanjo trgovino v Pragi se pogaja s sovjetsko Rusijo o veliki kompenzacijski kupitvi v vrednosti 400 milijonov Kč. Čekoslovaška bi dobavila Rusiji stroje, žico, tekstilno in drugo blago, katero je doslej kupovala Rusija v Nemčiji, Rusija pa bi dobavljala Čekoslovaški semena, ribe, umetna gnojila in nekatere sirovine. Čekoslovaški listi konstatirajo, da je vsled bojkota nemškega blaga povsodi naraslo zanimanje za čekoslovaško blago.

*

Francoska zunanja trgovina je bila v prvem polletju tega leta deficitna za 6129 milijonov frankov. Izvoz je znašal po količini 12.282.614 ton in po vrednosti 8976 milijonov, uvoz pa po količini 24.650.828 ton in po vrednosti 15.105 milijonov frankov.

Letošnja rumunska žetev bo dala 300.000 vagonov. Za izvoz bo 120.000 vagonov.

Italija je letos izvozila 12.083 (lani 4217) vagonov pomaranč, 411 (259) vagonov breskev, 1187 (1184) vagonov češenj in 272 (195) vagonov mandelnov. Kar je izvozila po morju, ni tu všteto.

Carino na mast je povišala Nemčija od 75 na 100 mark, carino na slanino pa od 38 na 60 mark.

Čekoslovaška monopolska uprava je prodala v prvem polletju 88.5 milijonov smotk (lani 103.5), 5140 milijonov cigaret (5390), 270.000 kg cigaret. tobaka (242.000) in 3.8 (3.7) milijonov kilogramov tobaka za pipo.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 19. julija objavlja med drugim: Nekatero ratifikacije in fakultativne odredbe o podpisu Nemčije, Dominikanske republike, Litve in Združenih držav Sev. Amerike o pristopu k zapisniku o podpisu stalnega mednarodnega sodišča — Pristop Afganistana k svetovni poštini konvenciji — Pristop Brazilije k bernski konvenciji za zaščito literarnih in umetniških del — Razglas o proračunu ljubljanske mestne občine za leto 1933 — Naredbo o pobiranju občinskih davščin, doklad in taks v Ljubljani — Naredbo o občinskih davščinah na vozila — Objave banske uprave o občinskih trošarinah — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Pred odgoditvijo konference

Sedaj je že definitivno določeno, da se londonska konferenca odgodi dne 27. t. m. in kmalu bo tudi že določen dnevni red in govorniki zadnje plenarne seje londonske konference. Ni pa še gotovo, kje bo konferenca zasedala v jeseni. Američani so na vsak način za New York ali Washington, dočim je večina evropskih držav za Ženevo. Nekateri evropski delegati podpirajo ameriško zahtevo, ker upajo, da bi se v Washingtonu ali New Yorku z osebnimi stiki lažje dosegel sporazum z Rooseveltom.

Londonska konferenca torej polagoma likvidira in delajo le še pododbori, da z nekaterimi resolucijami vsaj v majhni meri prikrijejo neuspeh konference.

ODBOR ZA MLEKO IN MLEČNE PROIZVODE

je proučeval razne predloge, a še ni prišel do končnega sklepa. Izvoljen je šele bil posebni redakcijski odbor, ki bo skušal sestaviti resolucijo. Italijanski delegati so zahtevali, da je treba razpravljati o mlečnem vprašanju obenem z drugimi gospodarskimi vprašanji. Poljaki pa so bili nasprotnega mnenja in so predlagali, da se ustanovi poseben mednarodni svet za mleko. Do soglasja, kakor rečeno, ni prišlo.

V drugih pododborih se je razpravljalo o vprašanju uvoza jajc in so zlasti Kitajci protestirali proti previsokim carinam na jajca. Tudi o drugih predmetih se je razpravljalo, a ni nikjer še prišlo do soglasja.

DENARNA KOMISIJA O VPRAŠANJU DOLGOV.

Redakcijski odbor denarne konference, ki se je bavil z vprašanjem dolgov, je predložil komisiji svoj načrt resolucije. V tej resoluciji podčrtava, da je sposobnost dolžniških držav glede izpolnitve njih obveznosti do tujine odvisna od obnove kredita, od njene gospodarske aktivnosti in končno od upostavitve njih možnosti, da morejo svoje proizvode plasirati na tuje trge. V ta namen je potrebno, da upniške države pomagajo državam dolžnicam s svojim sodelovanjem.

Obnova ravnovesja se ne sme izvršiti na način, da bi trpel kredit dolžniških držav.

Nemogoče je odrediti enako postopanje v vseh primerih. Za obnovo kredita pa je največje važnosti, da se sklenjene pogodbe spoštujejo. Države-dolžnice, ki izpolnjujejo kljub vsem težavam svoje obveznosti, zaslužijo vso pohvalo. Z vsoto strogostjo je gledati na to, da se ohrani zaupanje. V primeru izpremembe veljavnih dogovorov, morajo biti ti zasnovani na plačilni sposobnosti dolžniških držav.

POROČILO ODBORA ZA TRGOVINSKO POLITIKO

Redakcijski odbor sekcije za trgovinsko politiko je dogotovil svoje poročilo in ga predložil konferenci. V glavnem se pravi v tem poročilu:

Pogoj normalizacije trgovinske politike je dejanska stabilizacija cen. V ta namen pa je treba rešiti ta vprašanja:

1. **vprašanje kontingentiranja.** Vse delegacije so si edine v tem, da bi morali kontingenti in slične ovire izginiti čim prej. Niso pa vse delegacije istega mnenja, kako naj se to izvede. Tako mislijo nekatere, da bi bilo treba kontingentiranje žitnega uvoza še nekaj časa dovoliti. Nekatere delegacije pa mislijo, da je v nekaterih primerih kontingentiranje potrebno še nekaj časa zato, da se doseže potrebno ravnovesje med produkcijo in potrošnjo.

2. **Carinska politika.** Poročilo povdarja splošno in neobhodno potrebo, da se znižajo pretirane carine. To znižanje bi se moglo izvršiti na tri načine: Ali naj se doseže znižanje s pomočjo splošne mednarodne konvencije, ali s pomočjo dvostranskih trgovinskih pogodb ali pa z mednarodno konvencijo, ki bi bila kombinirana z dvostranskimi pogodbami.

3. **Načelo največje ugodnosti.** Večina delegacij je brezpogojno za ohranitev tega načela. Nekatere delegacije pa so mnenja, da je sicer treba ohraniti načelo največje ugodnosti, vendar pa bi bilo treba omogočiti, da bi se moglo to načelo za posebne prilike uporabiti tako, da ne bi bilo ovira za sklenitev posebnih pogodb med državami, ki bi si v dvostranskih pogodbah dovoljevale razne carinske in druge olajšave. Odbor je torej v tem vprašanju zavzel približno isto stališče ko dunajski kongres Mednarodne trgovinske zbornice.

ŽITNI SPORAZUM.

V Londonu so se nadaljevala pogajanja med žitnimi državami ter je bil med evropskimi in čezmorskimi dosežen sporazum. Čezmorske države so pristale na kompromisni predlog, da smejo evropske države izvažati letno 50 milijonov bušljev žita. Sedaj se pogajajo čezmorske države z Rusijo, ki zahteva za sebe pravico letnega izvoza 90 milijonov bušljev, dočim bi ji Američani priznali le 25. Zahteva Rusije pa je zaenkrat le bolj načelnega pomena, ker Rusija sploh nima tako velikih količin za izvoz. Da bo žitni sporazum perfekten, pa je potreben še dogovor z uvoznimi državami, da se bo mogel dogovorjeni izvoz porazdeliti na posamezne trge. Tu so težave največje in ni še nobene znaka, da bo tudi v tej točki prišlo do sporazuma.

tvrdke I. Gorec nasl. Auerhammer-Ogrin, družbe z o. z. v Ljubljani. Konkurni sodnik Avsec, upravnik mase odvetnik dr. Cepuder. Prvi zbor upnikov pri ljubljanskem sodišču dne 25. julija ob 11. Oglasitveni rok do 30. avgusta, ugotovitveni narok dne 6. septembra ob 9.

trgovca Ivana Sedlarja v Ljubljani. Konkurni sodnik dr. Štempihar, upravnik mase trg. zastopnik Wissiak Aleksander. Prvi zbor upnikov dne 26. julija ob 9. Oglasitveni rok do 24. avgusta, ugotovitveni narok dne 30. avgusta ob 9.

tvrdke »Adria«, trg. družbe Urbanc & Co na Glincah. Konkurni sodnik Avsec, upravnik mase odvetnik dr. Krejči. Prvi zbor upnikov dne 25. julija ob 10. Oglasitveni rok do 27. avgusta na okrogno sodišče v Ljubljani, ugotovitveni narok dne 2. septembra ob pol 11.

Potrjena je poravnava Groboteka Viktorja in Marije, lastnikov hotela »Turist« pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru.

Poravnalno postopanje v zadevi Stražarja Mateja iz Domžal je končano.

PRODUKCIJA ŽELEZA SE VEČA.

Nemška produkcija sirovega železa se veča, kakor se vidi iz teh števil: Junija 1932. je znašala produkcija 309.921 ton, maja 1933. 414.500 in junija 423.744 ton.

Tudi angleška produkcija železa se je povečala. V juniju 1932. je znašala 311.400 ton, v maju 1933. 339.900 in v letošnjem juniju 345.000 ton.

Ameriška produkcija železa pa je znašala v prvem četrtletju l. 1932. 2.9 milijonov ton, v letošnjem pa 1.67 milijonov ton. V drugem četrtletju pa se je dvignila in v primeri z lanskim letom narasla od 2.27 na 2.78 milijonov ton.

Reforma pavšalnega davka na moko

Proti favoriziranju vojvodinskih mlinov na škodo slovenskih

Novosadska »Jugoslavische Müllerzeitung« z dne 6. t. m. poroča, da je bila dne 30. junija v Beogradu konferenca, na kateri se je razpravljalo o reformi pavšaliranja davka za moko. Po informacijah novosadskega lista se namerava vprašanje pavšala za moko, ki se sedaj pobira obenem s skupnim davkom, spremeniti v najkrajšem času tako, da bi se samostojno pobiral v obliki letnega pavšala, ki bi se ravnal po kapaciteti mlina.

Vojvodinski mlini so seveda za tako reformo, odločno pa morajo ugovarjati taki neresitvi vprašanja vsi drugi mlini, ki komaj še premagujejo vse težave. Kajti takšna sprememba bi naše mline naravnost uničila. Pavšaliranje v nameravani obliki bi namreč ustregalo samo mlinom, ki so polno zaposleni, ki delajo s 100odstotno kapaciteto. Tako pa so v naši kraljevini zaposleni edinole mlini v Vojvodini, dočim naši mlini delajo le še z 20odstotno kapaciteto. Zato je tudi jasno, da naši mlini, ki vsled svoje neugodne tarifarne lege in nezadostne zaščite ne morejo v polni meri izkoristiti svoje kapacitete, tudi ne morejo plačevati davka od svoje kapacitete.

To je tako jasno, da moramo označiti predlog, da se pobira pavšal po kapaciteti mlina, naravnost kot poizkus, da se uniči mlinska industrija v Dravski banovini. Ker morejo naši mlini izkoristiti le eno petino svoje kapacitete, bi pobiranje pavšala po kapaciteti pomenilo za naše mline petkrat večjo obremenitev kakor pa bi bili obremenjeni mlini, ki delajo s polno kapaciteto. Jasno je, da bi bila na ta način popolnoma uničena konkurenčna sposobnost naših mlinov in bi morali ti čisto ustaviti obrate. S tem bi se brezposelnost znova povečala, kar gotovo ni namen davčne reforme.

Ne trpela pa bi le od predlagane reforme pavšaliranega davka na moko samo slovenska mlinska industrija, temveč vse prebivalstvo Dravske banovine. Kakor hitro bi namreč bila izločena konkurenca slovenskih mlinov, bi se tudi moka podražila in že zaradi tega bi bila nameravana reforma napačna.

Zato je nujno potrebno, da ostane pri sedanjem načinu pobiranja pavšalnega davka na moko. Čeprav je sedanja obremenitev visoka, je pa enakomerna in zato pravična. Ne gre zato, da bi se nekdaš cvetoča slovenska mlinska industrija popolnoma uničila!

Dobava-prodaja

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do dne 23. julija t. l. ponudbe o dobavi 25 trajnožarnih irskih peči.

Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do dne 27. julija t. l. ponudbe o dobavi 4.000 jeklenih valjkov iz I a S. M. jekla, 2000 m jeklene vrvi, raznega električnega materiala, 300 m manesmanovih cevi, 850 m železne žice, konjske vprege in do dne 4. avgusta t. l. o dobavi raznih sedlarskih potrebščin.

Komanda pomorskega arzenala v Divuljah sprejema do dne 31. julija t. l. ponudbe o dobavi cevi iz gume s platnenim vložkom, cevi iz gume za pretakanje benzina in mašil iz gume (brtve) po načrtu, ki je v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Gradbeno odelenje direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 25. julija t. l. ponudbe o dobavi raznih barv: cinkova bela, umbra svetla, modra ultramarin, zelena olivna itd.

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do dne 27. julija t. l. ponudbe o dobavi kalovih elementov: 800 kalovih polov in 500 čas »Kalo«.

Razpisane so te ofertalne licitacije: Pri Komandi dravske divizijske oblasti, intendaturi v Ljubljani bo dne 22. julija t. l. sedma ofertalna licitacija za dobavo 2.800 kg petroleja ljubljanskemu garnizonu.

Pri Glavnem sanitetskem slagališču v Zemunu bo dne 22. julija t. l. ofertalna licitacija o dobavi 1.000 žimnic in 500 blazin polnjenih s konjsko žimo in dne 5. avgusta t. l. o dobavi raznih zdravil (kemi-kalij).

KLIŠEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST. DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašeni so konkurzi o imovinah:

trgovke Ferlič Antonije v Kropi. Konkurni sodnik dr. Stular, upravnik mase odvetnik dr. Triller. Prvi zbor upnikov pri sreskem sodišču v Radovljici dne 26. julija ob 9. Oglasitveni rok do 20. avgusta, ugotovitveni narok dne 26. avgusta ob 9.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Zalec-Gotovlje.

Besedilo: M. Jošt, Zalec-Gotovlje, trgovina z deželimi pridelki, lesom, kmetijskimi in stavbenimi potrebščinami ter mlinskimi proizvodi.

Izbrise se prokura, podeljena Joštu Martinu, lesnemu trgovcu v Gotovljah.

Okrožno sodišče v Celju, odd. I., dne 27. junija 1933.

Rg A III 132-4.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: M. Rosner & Co. nasl. Viktor Meden.

Obratni predmet: Zganjarna, izdelovanje likerja, trgovina z zganjem.

Besedilo odslej: Viktor Meden.

Obratni predmet: Velezganjarna, izdelovanje likerjev, rum, vinjaka, vermuta in brezalkoholnih pijač.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 23. junija 1933.

Fi 265/33 — Rg A I 214/22.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Bergodac & Co., družba z omejeno zavezo.

Po sklepu občnega zbora z dne 19. junija 1933. se je družba razdružila in prešla v likvidacijo.

Likvidator je poslovodja Petan Joško. Likvidacijska firma: kakor doslej z dostavkom av likvidacije.

Podpis firme: Likvidator samostojno podpisuje likvidacijsko firmo.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 23. junija 1933.

Fi 274/33 — Rg C IV 106/5.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Ljubljanska kreditna banka.

Izbrise se član upravnega sveta Koročan Ivan in član predstojništva podružnice na Rakeku Domicelj Maks.

Vpišeta se člana upravnega sveta: inž. Knez Tomo v Ljubljani in inž. Dračar Oskar v Mariboru.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 23. junija 1933.

Fi 275/33 — Rg B I 42/186.

Iz združnega registra

Vpisala se je zadruga »Brezobrestni kredit« reg. z. z. o. z. Namen zadruge je podeljevati svojim članom brezobrestna posojila na srednjoročno in kratkoročno odplačevanje, podpirati svoje člane pri nabavi raznega blaga ter jim v ta namen podeljevati brezobrestna posojila in 3. skrbeti za splošen gmetni podvig svojih članov.

ZAPOR ZA ODPUST DELAVCEV.

Sodišče v Ribniku v Šleziji je obsodilo ravnatelje rudnikov kneza Donnersmucka, ker so brez dovoljenja ustavili obrat in odpustili 1500 delavcev, na teden dni zapora in na globo 20.000 zlotov.

BATA ZAČEL IZDELOVATI ŽELEZNIŠKE VAGONE.

Te dni je bil v Zlinji v strojnih zavodih Bat'ovih tvornic izdelan prvi železniški vagon za potniške vlake. Vagon je čisto posebne konstrukcije in ima mesto lesenih klopi železne stole, ki so mnogo lažji in baje tudi bolj elastični. Če se bodo poizkusne vožnje obnesle, bodo začeli v Zlinji izdelovati vagona kar v serijah.

Kdor ne podpira svojega glasila, zaničuje samega sebe in škodi skupnim interesom trgovstva.

Sedež: Sv. Jurij ob j. ž. Besedilo: Ferdo Smola, zaloga poljedelskih strojev in plugov.

Izbrisal se je dosednji imetnik Ferdo Smola in vpisala kot nova imetnica Smola Viljemina, podjetnica v Sv. Juriju ob j. ž.

Okrožno sodišče v Celju, odd. I., dne 4. julija 1933.

Rg A II 212/3.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: Kaloud barve in laki, družba z omejeno zavezo v Mariboru.

Družba sloni odslej na družbeni pogodbi z dne 25. maja 1929., izpremenjeni z odstopno pogodbo z dne 29. decembra 1931. in odstopno pogodbo z dne 5. maja 1933.

Izbriseta se dosedanja poslovodja Hrastelj Franc in Jerebič Franc, vpišeta pa nova poslovodja: Kaloud Ivanka, žena trgovskega zastopnika in Kaloud Josip, trgovski zastopnik, oba v Mariboru.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, odd. III.,

dne 6. julija 1933.

Rg C II 41/11.

Izbrisale so se nastopne firme:

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Ivan Seunig.

Obratni predmet: trgovina z usnjem. Radi opusta obrata.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, dne 2. junija 1933.

211/33 — Posam. II 210/5.

*

Sedež firm: Maribor.

Besedilo: C. Pickel, trgovina cementnih in betonskih izdelkov.

Zbog odložitve obrata.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, odd. IV.,

dne 30. junija 1933.

Reg. Einz. I 160/9.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: J. Augustin.

Obratni predmet: Trgovina z zlatom in srebrom.

Radi opusta obrata.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 23. junija 1933.

Fi 278/33 — Rg A VI 3/2.

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.

Razno

RUSIJI GROZI GLAD?

Nedavno se je vrnil iz Rusije chikaški profesor dr. Sell, ki je izjavil, da grozi Rusiji zopet glad. Vsled neuspeha načrtnega gospodarstva je 20 milijonov ljudi v nevarnosti, da umre za lakoto. Žetev krompirja je uničena, ker so ljudje izkopali ves zasejani krompir in ga pojedli.

USODA ROBBINE SCHEIDEMANN

Bivši soc. dem. voditelj Scheidemann, ki živi sedaj v Pragi, je ob priliki aretacije njegovih sorodnikov kot talcev, podal novinarjem to pretresljivo izjavo: Vsled najbolj infamne politične gonje je moja žena podlegla 1. 1926 iz razburjenja kapi. Pred dvema mesecema sta izvršila moja najstarejša hčer in njen mož samomor, ker nista mogla več prenesti vsakodnevnih napadov in zasmehovanj na cesti. Vsi drugi moji sorodniki so zaprti v koncentracijskih taborih! Meni so najprej vzeli pokojnino, potem mi vzeli diete kot poslancu, in ostala mi je le skromna renta, ki sem jo dobival od grafične organizacije, kateri sem polnih 50 let plačeval v redu svoje prispevke. Sedaj so mi vzeli

še to. Po mnenju odločujočih gospodov v Berlinu mi preostaja sedaj samo eno, ali da se pustim ubiti, ali pa da se sam ubijem. Toda zaenkrat nočem storiti ne eno ne drugo, ker hočem biti zraven, ko pride obračun.

Trgovski samopoči v Mariboru

izrekam najtoplejšo zahvalo, ker mi je po smrti mojega soproga izplačala takoj izdatno podporo. Priporočam vsakomur, da postane član te kulantne in dobrodnele institucije.

Biščak Katarina

KAJ SE PIJE NA LONDONSKI KONFERENCI?

Neki francoski novinar je opazoval delegate, kaj pijejo. Ugotovil je, da se večina drži svojih navad in pije isto ko doma. Tako pijejo Švedi punč z rumom, Poljaki žganje, Jugoslavlani vino, Turki bozo, Japonci svoj »sake«, Kitajci vino iz Kiaučaua, Egipčani in Arabci arak (zelo močno žganje), Nemci, Čehoslovaki in Avstrijci pivo, Angleži in Amerikanci viski in Francozi? Ti pijejo vse, razen vina, ker so v Londonu vsa vina slaba.

STRUP KOBRE — ZDRAVILO PROTI RAKU

Profesor Calmette je sporočil Akademiji za znanost, da sta dva učenjaka in sicer Monässser v Newyorku ter Tarquet v Parizu začela zdraviti rak s kačjimi strupi, zlasti s strupom kobre. Tudi Calmette sam je poizkusil to novo zdravilo in ugotovil, da so bolečine bolnikov prenehale, turi pa po 10—12 injekcijah izginili. Calmette noče še trditi, da bi bil strup kobre res zanesljivo zdravilo proti raku, pač pa opozarja raziskovalce, da bi v tej smeri vodili svoja raziskovanja, kako najti zdravilo proti eni najtežjih ljudskih bolezni.

*

6000 kilometrov veliko razdaljo iz New Yorka v Berlin je preletel ameriški pilot Willy Post v 25 urah in 40 minutah. Na letalu je imel tudi mehaničnega »človeka«, ki je skoraj ves čas vodil krmilo letala. Motor letala je imel 700 konjskih sil.

Litavska letalca stotnik Darius in kapitan Girenas sta preletela Atlantski ocean, 80 milj severno od Berlina pa se je njih letalo prevrnilo na tla in se popolnoma razbilo. Oba letalca sta se pri tem ubila.

Na francoskih univerzah je bilo leta 1931/32. vpisanih 441 naših dijakov. Največ jih je bilo vpisanih na pariški univerzi, kjer jih je bilo 249.

Skoraj 4 milijone dinarjev je poneveril direktor rudnika pri Varaždinu Rista Daskalović. Lastnik rudnika Poznanović, ki

je ob vse svoje premoženje, je sedaj Daskaloviča naznanil. Zelo pa so oškodovani tudi kmetje, katerim je Daskalović ostal dolžen vse prevoznine za premog.

Pogorelo je skladišče drž. tvornice svilo v Novem Sadu. Škoda znaša 4 in pol milijone dinarjev.

Mesto Peč dobi električno razsvetljavo. Ob Belem Drimu bo postavljena električna centrala, ki bo veljala 2.500.000 Din.

Češkoslovaška ima 147.807 osebnih tovornih avtomobilov, od katerih je 98.500 na Češkem, 35.323 na Moravskem in Šleziji, 12.796 na Slovaškem in 1180 v Pokrpati Rusiji.

Francija je izdala od 1. 1924. do danes za nove bojne ladje 10.267 milijonov frankov. Za ta denar je bilo zgrajenih 32 podmornic, 25 torpednih lovcev, 15 torpedovk in 7 razvidnic in 13 križark.

Poljakov živi v Ameriki okoli 4 milijonov 630.000.

Otok Helgoland bodo prekrstili v Hitlerland in postavili na otoku veliki stolp svetlobe.

Irzna porečila

CENA JEČMENU PADLA

Na osiješki trg je bilo pripeljano zelo veliko novega ječmena, ki se je prvotno prodajal po 75 Din za 100 kg. Cena pa je kmalu padla na 65 Din. Govore, da je padec cen vzrok spekulacije. Kmetovalci se boje, da bo padla iz enakega vzroka tudi cena pšenice, ker nekateri nad vse širijo vest, da je letošnja pšenična žetev rekordna, kar pa ne odgovarja resnici.

ŽITNI TRG

Položaj na žitnem trgu je ostal čisto neizpremenjen. Cene so še vedno iste in se plačuje žito za konec julija po 170, za začetek avgusta pa po 150 Din. Mnogi boljša pa je kvaliteta letošnjega žita, ki bo imela letos povprečno po 78 kg, deloma tudi do 80—81 kg, dočim je bila lani povprečna teža največ 72—74 kg.

V Novem Sadu so notirale te cene: pšenica po 212-50—220, moka Og, Ogg po 345 do 360, št. 2 po 325—340, št. 5 po 305 do 320, št. 6 po 275—285, št. 7 po 175—180 in št. 8 po 65—67-50.

DUNAJSKI SVINJSKI TRG

Na trg je bilo postavljenih 4921 pršutarjev in 5231 špeharjev. Cene so bile te: Najboljši kmetijski špeharji po 1-30, kmetijski po 1-22—1-27, najboljši špeharji po 1-27, I. vrste po 1-25—1-26, II. vrste po 1-22—1-24; najboljši pršutarji po 1-55 do 1-60, drugi po 1-30—1-45. — Cene špeharjem so padle za 5—6 grošev, pršutarjev pa za 5—10 grošev.

Kathreiner Kneippovo sladno kavo

pijo milijoni! Skodelica od 2 decilitra Kathreiner Kneippove sladne kave s Pravim „Franckom“ stane samo 10 par, s sladkorjem in mlekom 45 par!

Kathreiner Kneippove sladne kave s Pravim „Franckom“ stane samo 10 par, s sladkorjem in mlekom 45 par!

Higienske instalacije

kleparstvo, krovstvo, strelovodi

Jakob Fligl dediči

Ljubljana

Telefon 33-53

Rimska cesta 2

Gregorčičeva ulica 5

Trgovci in industriji!

Trgovski list

se priporoča za

inseriranje!

Brzjavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale
Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonialne robe.
Veleprazarna kave.
Mlini za dišave.
Točna postrežba.

Ljubljana
Dunajska cesta 33
Ustanovljeno leta 1840

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka.
Mineralne vode.
Ceniki na razpolago